

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

13 12 2023

м. Київ

№ 1517

Про затвердження Державного освітнього стандарту з професії «Рятувальник-хімік» та визнати таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 15.04.2022 № 344

Відповідно до статті 32 Закону України «Про освіту», статті 32 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», підпункту 15 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630, враховуючи листи-погодження Міністерства економіки України від 11.10.2023 № 4703-03/54880-03 та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні від 28.11.2023 № 23-2-504,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний освітній стандарт з професії «Рятувальник-хімік», що додається.
2. Установити, що стандарт, зазначений у пункті 1 цього наказу, упроваджується в освітній процес з 01 вересня 2024 року.
3. Директорату професійної освіти (Шумік І.) надавати закладам професійної (професійно-технічної) освіти методично-консультативну допомогу з питань упровадження цього стандарту.
4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 15 квітня 2022 р. № 344 «Про затвердження Державного освітнього стандарту з професії «Рятувальник-хімік».
5. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко І.) у встановленому порядку зробити відмітку у справах архіву.
6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Завгороднього Д.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

Міністерство освіти і науки України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від «13» 12 2023 р. № 1517

Державний освітній стандарт

5169.О.84.25 - 2023
(позначення стандарту)

Професія: Рятувальник-хімік

Код: 5169

Кваліфікації:

Професійні кваліфікації:

рятувальник-хімік;
рятувальник-хімік 3-го класу;
рятувальник-хімік 2-го класу;
рятувальник-хімік 1-го класу;
рятувальник-хімік вищої категорії

Освітня кваліфікація: кваліфікований робітник

Рівень освітньої кваліфікації: другий (базовий)

Видання офіційне
Київ – 2023

Відомості про авторський колектив розробників

1	Віталій ГРИНЬКО	начальник відділу організації служби та підготовки підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Департаменту реагування на надзвичайні ситуації Державної служби України з надзвичайних ситуацій
2	Олександр МАКАРЕНКО	начальник навчального пункту підготовки фахівців радіаційного, хімічного та біологічного захисту Міжрегіонального центру гуманітарного розмінування та швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій
3	Євгеній ЮРКО	начальник частини радіаційного, хімічного та біологічного захисту Міжрегіонального центру швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій
4	Віталій ЧУМАК	старший викладач навчального пункту підготовки фахівців радіаційного, хімічного та біологічного захисту Міжрегіонального центру гуманітарного розмінування та швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій

I. Загальні положення

Державний освітній стандарт (далі – Стандарт) з професії 5169 «Рятувальник-хімік» розроблено відповідно до:

законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»;

постанови Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 «Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України»;

постанови Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року № 1077 «Про затвердження Державного стандарту професійної (професійно-технічної) освіти»;

методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісним підходом, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 17 лютого 2021 року № 216;

кваліфікаційної характеристики за професією «Рятувальник-хімік» та довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників у сфері цивільного захисту України (випуск 92), затвердженого наказом Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 05.12.2018 № 707 (в редакції наказу Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 17.01.2022 року № 41);

Рамкової програми ЄС щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року;

інших нормативно-правових актів.

Стандарт є обов'язковим для виконання закладами професійної (професійно-технічної) освіти сфери цивільного захисту зі специфічними умовами навчання, що здійснюють (або забезпечують) первинну професійну підготовку, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації кваліфікованих робітників та видають документи встановленого зразка за цією професією.

Державний освітній стандарт містить:

титульну сторінку;

відомості про авторський колектив розробників;

загальні положення щодо виконання стандарту;

вимоги до результатів навчання, що містять: перелік ключових компетентностей за професією; перелік загальних компетентностей за професією; перелік результатів навчання та їх зміст;

орієнтовний перелік основних засобів навчання.

Структурування змісту Стандарту базується на компетентнісному підході, що передбачає формування у здобувача освіти загальних та професійних компетентностей і розвиток ключових компетентностей.

Професійні та загальні компетентності дають особі змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

Результати навчання за цим Стандартом формуються на основі загальних, ключових і професійних компетентностей та їх змісту.

Освітній рівень вступника: базова або повна загальна середня освіта.

Види професійної підготовки

Відготовка кваліфікованих робітників за професією може проводитися за такими видами: первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовка, підвищення кваліфікації.

Первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання передбачає здобуття особою всіх результатів навчання, що визначені Стандартом у відповідності до типу та виду обладнання, яке буде задіяне в процесі трудової діяльності.

Стандартом визначено загальні знання та вміння для професії, що в повному обсязі включаються до змісту першого результату навчання. До першого результату навчання також включаються такі ключові компетентності як: «Комунікативна», «Особистісна, соціальна й навчальна», «Громадянська». Енергоефективна та екологічна компетентності формуються впродовж освітньої програми в залежності від результатів навчання.

Стандарт встановлює максимально допустиму кількість годин для досягнення результатів навчання, що становить **556 годин**. Кількість годин між окремими результатами навчання розподіляється освітньою програмою закладу освіти. Тривалість професійної підготовки встановлюється освітньою програмою закладу освіти та визначається його робочим навчальним планом.

Перепідготовка з інших професій з присвоєнням професійної кваліфікації «Рятувальник-хімік» здійснюється за окремою освітньою програмою закладу освіти. Тривалість навчання залежить від наявності в особи документів про освіту чи присвоєння кваліфікації, набутого досвіду (неформальна чи інформальна освіта) та визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до законодавства.

Підвищення кваліфікації робітників проводиться при наявності у них професійної (професійно-технічної) освіти за професією «Рятувальник-хімік» та стажу роботи за попередніми професійними класами не менше 2 років. Тривалість навчання встановлюється освітньою програмою закладу освіти та визначається його робочим навчальним планом і становить не більше **155 годин**.

Робочі навчальні плани розробляються самостійно закладами професійної (професійно-технічної) освіти цивільного захисту, погоджуються навчально (науково)-методичними центрами (кабінетами) професійно-технічної освіти та затверджуються органами управління освітою.

Орієнтовний перелік основних засобів навчання за професією розроблено відповідно до кваліфікаційної характеристики, потреб цивільного захисту, сучасних технологій та матеріалів.

Після успішного завершення освітньої програми проводиться державна кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей.

Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинних нормативно-правових актів.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти цивільного захисту організовують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань можуть долучатися до проведення контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен здобувач освіти повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені Стандартом, технологічними умовами і нормами, встановленими у галузі цивільного захисту.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з питань охорони праці. При складанні робочих навчальних планів та освітніх програм необхідно врахувати, що при професійній підготовці на вивчення предмета «Охорона праці» потрібно виділити не менше 30 годин навчального часу, а при підвищенні кваліфікації та перепідготовці – не менше 15 годин (п.2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511).

Спеціальне, спеціалізоване навчання і перевірка знань з охорони праці здійснюється відповідно до нормативно-правових актів та діючих інструкцій з охорони праці в цивільному захисті.

Питання охорони праці, що стосуються технологічного виконання робіт, застосування матеріалів, обладнання чи інструментів включаються до робочих навчальних програм.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Навчання з надання домедичної допомоги проводиться відповідно до Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 року № 1115, та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 4 серпня 2021 року № 1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

Навчально-тренувальна програма домедичної підготовки «Перший на місці події» включається до освітньої програми закладу професійної (професійно-технічної) освіти цивільного захисту обсягом не менше 64 годин.

Порядок присвоєння кваліфікацій та видачі відповідних документів

Порядок проведення кваліфікаційної атестації здобувачів освіти та присвоєння їм професійної кваліфікації визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом професійної (професійно-технічної) освіти цивільного захисту спільно з роботодавцями.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до Стандарту, потреб роботодавців цивільного захисту, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Здобувачу освіти, який при первинній професійній підготовці опанував відповідну освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» та видається диплом кваліфікованого робітника державного зразка.

Особі, яка при перепідготовці, професійному (професійно-технічному) навчанні або підвищенні кваліфікації опанувала відповідну освітню програму та успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, видається свідоцтво про присвоєння/підвищення професійної кваліфікації.

При професійному (професійно-технічному) навчанні за частковими кваліфікаціями (у разі здобуття особою частини компетентностей, визначених стандартом, чи навчання для виконання окремих видів робіт за професією) заклад освіти може видавати документи власного зразка.

Сфера професійної діяльності

Відповідно до законодавства.

Боротьба з пожежами та протипожежний захист: діяльність з управління та функціонування регулярних і допоміжних пожежних частин, які займаються попередженням пожеж, гасінням пожеж, рятуванням людей і тварин, наданням допомоги під час стихійного лиха, повеней, дорожньо-транспортних катастроф. Діяльність пожежних служб в Україні

Умовні позначення, що використовуються в цьому стандарті:

КК – ключова компетентність.

ПК – професійна компетентність.

ЗГ – загальна компетентність.

РН – результати навчання.

II. Вимоги до результатів навчання

2.1. Перелік ключових компетентностей за професією

Умовне позначення	Ключові компетентності
КК1.	Комунікативна компетентність
КК2.	Особистісна, соціальна та навчальна компетентності
КК3.	Громадянська компетентність
КК4.	Енергоефективна та екологічна компетентність

2.2. Загальні компетентності за професією

Умовне позначення	Назва загальних компетентностей	
ЗГ1.	Дотримання основ з охорони праці	
ЗГ2.	Надання домедичної допомоги	
ЗГ3.	Психологічна компетентність	
	Знати	Уміти
	<p>акти законодавства про охорону праці; нормативні акти підприємства (правила, норми, регламенти, положення, стандарти, інструкції та інші документи щодо охорони праці, обов'язкові для виконання у підрозділах цивільного захисту); права працівників з питань охорони праці на підприємстві (у підрозділах цивільного захисту); вимоги щодо безпеки праці у приміщеннях підрозділів цивільного захисту; положення колективного договору щодо охорони праці; порядок проведення адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці; вимоги правил безпеки праці до техніки, приладів та обладнання, засобів індивідуального захисту рятувальника-хіміка; вимоги правил безпеки під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків; основи електробезпеки; параметри й властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; основи пожежної безпеки та шляхи її забезпечення; основи гігієни праці та виробничої санітарії; засоби та методи захисту працівників від шкідливого та небезпечного впливу виробничих факторів; правила проходження медичних оглядів</p>	<p>виконувати вимоги законодавчих нормативних актів, що регламентують питання охорони праці й особистої безпеки рятувальників-хіміків; дотримуватися норм, методів і прийомів безпечного виконання робіт під час ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків; дотримуватись вимог безпеки праці під час роботи із спеціальною технікою устаткуванням, приладами та інструментами; використовувати за призначенням засоби індивідуального захисту рятувальника-хіміка; дотримуватись вимог електробезпеки під час роботи із електрифікованим обладнанням володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; дотримуватись гігієни праці та виробничої санітарії; дотримуватись правил проходження медичних оглядів; визначати та оцінювати дихання у постраждалого з підозрою на раптову зупинку кровообігу (потрійний прийом); відновлювати прохідність дихальних</p>

<p>правила огляду місця події; правила дотримання власної безпеки при наданні домедичної допомоги; нормативно-правову базу функціонування системи ЕМД в Україні; основи анатомії та фізіології людини; проведення первинного огляду у хворого/постраждалого; методи оцінки ознак життя у постраждалих з раптовою зупинкою кровообігу; правила комунікації зі службами порятунку; алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації у хворих/постраждалих різних вікових груп; алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора у хворих/постраждалих різних вікових груп; особливості проведення серцево-легеневої реанімації у випадку утоплення; ознаки обструкції верхніх дихальних шляхів; алгоритм відновлення прохідних дихальних шляхів у постраждалих різних вікових груп при удавленні; розпізнання ознак масивної зовнішньої кровотечі; розпізнання ознак внутрішньої кровотечі; алгоритм зупинки масивної зовнішньої кровотечі; алгоритм надання домедичної допомоги при підозрі на внутрішню кровотечу; дотримання правил власної безпеки під час зупинки масивної зовнішньої кровотечі; алгоритм відновлення та підтримання прохідності дихальних шляхів у хворих/постраждалих різних вікових груп; алгоритм надання домедичної допомоги при опіках; алгоритм надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом; алгоритм надання допомоги при отруєнні невідомою речовиною; алгоритм надання домедичної допомоги при травмах окремих анатомічних ділянок; алгоритм проведення сортування постраждалих при масових випадках; особливості надання допомоги у випадку вибухонебезпечних надзвичайних ситуаціях.</p>	<p>шляхів мануальним методом; відновлювати прохідність дихальних шляхів шляхом висування нижньої щелепи; виконувати натискання на грудну клітку при здійсненні серцево-легеневої реанімації у дорослих; відновлювати прохідність дихальних шляхів внаслідок удавлення у дорослих; використовувати зовнішній автоматичний дефібрилятор при проведенні серцево-легеневої реанімації; надавати постраждалому стабільне положення; визначати та оцінювати дихання у дітей з підозрою на раптом зупинку кровообігу (потрійний прийом); відновлювати прохідність дихальних шляхів мануальним методом у дітей різних вікових груп; відновлювати прохідність дихальних шляхів шляхом висування нижньої щелепи; виконувати натискання на грудну клітку при здійсненні серцево-легеневої реанімації у дітей різних вікових груп; проводити штучну вентиляцію легень у дітей різних вікових груп; відновлювати прохідність верхніх дихальних шляхів внаслідок вдавлення у дітей різних вікових груп; використовувати зовнішній автоматичний дефібрилятор при проведенні серцево-легеневої реанімації; надавати дітям різних вікових груп стабільне положення; визначати ознаки масивної зовнішньої кровотечі; визначати ознаки внутрішньої кровотечі; зупиняти кровотечі за допомогоюк пов'язки, що тисне; зупиняти кровотечі за допомогоюк кровоспинного джгута типу CAT; зупиняти кровотечі за допомогоюк кровоспинного джгута типу SWAT; зупиняти кровотечі за допомогоюк тампонування ран; накладати бинтові пов'язки на кінцівки; накладати шийний комірць при травмах шийного відділу хребта; проводити іммобілізацію постраждалого на довгій транспортувальній дошці; проводити евакуацію постраждалого</p>
---	--

	транспортного засобу; проводити ШВЛ за допомогою мішки Амбу.
правила поведінки у колективі; типи характеру і темпераменту людини; види психоемоційного стану людини; ознаки посттравматичного стресового розладу людини; негативні психічні стани, моделі виходу з них; психологічні особливості поведінки в надзвичайних ситуаціях; правила поведінки з людьми із посттравматичними стресовими розладами; поняття про екстрену психологічну допомогу та методи її надання постраждалому населенню; фактори ризику і способи їх подолання; правила самоконтролю (саморегуляції)	дотримуватись правил поведінки у колективі; запобігати виникненню конфліктних ситуацій; виявляти негативні психічні стани у постраждалого населення та надавати йому психологічну допомогу; дотримуватись правил поведінки з людьми із посттравматичним стресовим розладами; застосовувати різноманітні психологічні прийоми та техніки, направлені на розслаблення, відновлення і підтримання психічного здоров'я

2.3. Перелік результатів навчання

РН1. Підготовка до виконання робіт
РН2. Виконання розвідки та контролю
РН3. Виконання спеціального оброблення (деконтамінації)
РН4. Здійснення індивідуального та колективного захисту
РН5. Володіння тактикою дій підрозділів

2.4. Зміст результатів навчання

Результати навчання	Компетентності	Зміст компетентностей	
		Знати	Уміти
РН1. Підготовка до виконання робіт	ПК1.1. Здатність інтерпретувати та застосовувати основні нормативні документи, щодо радіаційної, хімічної та біологічної безпеки	основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України; норми радіаційної безпеки України; нормативно-правові акти з питань радіаційного, хімічного та біологічного захисту.	застосовувати нормативно-правові акти з питань радіаційного, хімічного та біологічного захисту; застосовувати одиниці вимірювання речовин, кількісні та якісні показники при індикації іонізуючого випромінювання в дозиметрії; безпечно діяти в умовах впливу іонізуючого випромінювання та радіоактивних речовин; розпізнавати ознаки застосування бойових отруйних хімічних речовин та безпечно діяти при поведженні з ними; розпізнавати ознаки

			<p>наявності небезпечних хімічних речовин в навколишньому середовищі та безпечно діяти при поводженні з ними;</p> <p>розпізнавати ознаки наявності та симптоми ураження біологічними патогенними агентами та безпечно діяти в осередках інфекційного ураження.</p>
<p>ПКІ.2. Здатність здійснювати огляд і перевірку приладів радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного і хімічного контролю</p>	<p>види та характеристики доз опромінювання;</p> <p>основні терміни, визначення понять, системні та позасистемні одиниці вимірювання щодо радіаційної безпеки;</p> <p>види та властивості іонізуючих випромінювань, їх вплив на людину;</p> <p>технічні характеристики приладів радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного і хімічного контролю, правила роботи з ними;</p> <p>одиниці вимірювання в дозиметрії та методи індикації іонізуючого випромінювання;</p> <p>порядок підготовки приладів до роботи та перевірку їх працездатності;</p> <p>найменування бойових отруйних хімічних речовин та найбільш розповсюджених небезпечних хімічних речовин, їх фізико-хімічні властивості;</p> <p>найменування біологічних патогенних агентів, що викликають інфекційні захворювання у людей і тварин, їх основні характеристики, засоби індивідуального захисту від біологічних патогенних агентів, правила роботи в них;</p> <p>правила безпеки праці при</p>	<p>перевіряти справність і придатність до роботи приладів радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного і хімічного контролю та підготувати їх до роботи;</p> <p>здійснювати технічне обслуговування приладів радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричного та хімічного контролю;</p> <p>використовувати прилади радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричного та хімічного контролю під час проведення заходів розвідки та контролю;</p> <p>використовувати одиниці вимірювання в дозиметрії та методи індикації іонізуючого випромінювання;</p> <p>застосовувати засоби індивідуального захисту від біологічних патогенних агентів, користуватися правилами роботи в них;</p> <p>дотримуватися правил безпеки праці при огляді та підготовці приладів радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного і хімічного контролю.</p>	

	підготовці приладів радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного і хімічного контролю.	
ПК 1.3. Здатність підготувати засоби для спеціального оброблення (деконтамінації)	заходи безпеки праці під час приготування засобів для спеціального оброблення (деконтамінації); порядок приготування розчинів та спорядження ємностей для них; компонентний склад та призначення засобів для проведення спеціального оброблення (деконтамінації); порядок зберігання, транспортування та використання розчинів за призначенням; принципи роботи та порядок застосування техніки та обладнання для проведення спеціального оброблення (деконтамінації), основні елементи та порядок розгортання пунктів спеціального оброблення (деконтамінації); види технічного обслуговування засобів для спеціального оброблення (деконтамінації); правила використання розчинів для деконтамінації за призначенням.	дотримуватися заходів безпеки праці під час приготування засобів для спеціального оброблення (деконтамінації); готувати розчини та споряджувати ємності; зберігати, транспортувати та використовувати розчини за призначенням; підготувати техніку та обладнання для проведення спеціального оброблення (деконтамінації), їх основні елементи згідно з порядком розгортання пунктів спеціального оброблення (деконтамінації).
КК1. Комунікативна компетентність	професійну термінологію; правила спілкування з керівництвом, колегами; норми професійної етики при спілкуванні; види документів у сфері професійної діяльності; правила ведення встановленої документації.	спілкуватися з керівництвом, колегами; застосовувати професійну термінологію; дотримуватись норм професійної етики; вести робочу документацію.
КК 2. Особистісна, соціальна й навчальна компетентність	особливості роботи в команді, співпраці з іншими командами; індивідуальні психологічні властивості особистості та її поведінки; причини виникнення і способи розв'язання	працювати в команді; відповідально ставитися до професійної діяльності; самостійно приймати рішення; діяти в нестандартних ситуаціях; знаходити та набувати

		конфліктних ситуацій у колективі.	нових знань, умінь і навичок; дотримуватися культури професійної поведінки в колективі; запобігати виникненню конфліктних ситуацій.
	КК 3. Громадянська компетентність	основні трудові права та обов'язки працівників; основні нормативно-правові акти у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; особливості укладання трудового договору (контракту), підстави його припинення; соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві, зокрема види та порядок надання відпусток; основні положення Кодексу Цивільного захисту, Дисциплінарного статуту служби цивільного захисту, Положення про порядок проходження служби особами рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту; порядок розгляду і способи вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів	дотримуватися обов'язків та відстоювати трудові права; дотримуватися основних нормативно-правових актів у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; укладати/припиняти трудовий договір (контракт); дотримуватися порядку оформлення відпусток та лікарняних листів; вирішувати індивідуальні та колективні трудові спори; керуватися вимогами Кодексу Цивільного захисту, Положенням про порядок проходження служби особами рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.
РН 2. Виконання розвідки та контролю	ПК 2. Здатність проведення розвідки та контролю	завдання хімічної та радіаційної розвідки; порядок проведення відбору проб ґрунту, води, продуктів харчування тощо; порядок визначення меж зон радіоактивного та хімічного забруднення та нанесення їх на мапу місцевості; порядок організації та здійснення індивідуального дозиметричного контролю; засоби дозиметричного контролю та порядок користування ними; порядок внесення записів про проведення	проводити хімічну та радіаційну розвідку та контроль; проводити відбір проб ґрунту, води, продуктів харчування, інших матеріалів; визначати межі зон радіоактивного та хімічного забруднення та наносити їх на мапу місцевості; проводити індивідуальний дозиметричний контроль особового складу; користуватися засобами дозиметричного контролю; реєструвати дані про індивідуальний

		індивідуального дозиметричного контролю; допустимі дози опромінення особового складу; основи методології.	дозиметричний контроль; безпечно діяти в умовах впливу іонізуючого випромінювання та радіоактивних речовин; проводити контроль за концентраціями у повітрі небезпечно-хімічних речовин; розпізнавати ознаки застосування бойових отруйних хімічних речовин та безпечно діяти при поводженні з ними; розпізнавати ознаки наявності небезпечних хімічних речовин в навколишньому середовищі та безпечно діяти при поводженні з ними; розпізнавати ознаки наявності та симптоми ураження біологічними патогенними агентами та безпечно діяти в осередках інфекційного ураження; визначати стан атмосферних явищ.
РНЗ. Виконання спеціального оброблення (деконтамінації)	ПКЗ. Здатність проведення спеціального оброблення (деконтамінації)	поняття про часткове та повне спеціальне оброблення (деконтамінацію); способи проведення дегазації, дезактивації та дезінфекції; заходи особистої і громадської безпеки під час проведення робіт з дезінфекції; порядок використання технічних засобів повного, часткового спеціального оброблення та санітарного оброблення особового складу; алгоритм контролю повноти проведення спеціального оброблення (деконтамінації) за допомогою приладів радіаційного та хімічного контролю; заходи безпеки під час	дотримуватися заходів безпеки під час проведення повного та часткового спеціального оброблення; використовувати технічні засоби для проведення дегазації, дезактивації та дезінфекції; здійснювати спеціальне оброблення (деконтамінацію) населення, особового складу аварійно-рятувальних підрозділів, одягу, засобів індивідуального захисту, транспорту, забруднених ділянок місцевості, будівель і споруд, інших забруднених об'єктів; проводити роботи з дезінфекції; дотримуватись заходів особистої і громадської безпеки під час проведення

		<p>проведення повного та часткового спеціального оброблення;</p> <p>порядок зберігання транспортування та використання розчинів для деконтамінації призначенням</p>	<p>робіт з дезінфекції;</p> <p>контролювати повноту проведення спеціального оброблення (деконтамінації) за допомогою приладів радіаційного та хімічного контролю.</p>
<p>РН4. Здійснення індивідуального та колективного захисту</p>	<p>ПК4. Здатність здійснювати індивідуальний та колективний захист в умовах радіаційного, хімічного та біологічного забруднення</p>	<p>класифікацію й загальні вимоги до засобів колективного та індивідуального захисту, порядок організації індивідуального дозиметричного контролю;</p> <p>способи індивідуального та колективного захисту від небезпечних хімічних речовин;</p> <p>призначення, тактико-технічні характеристики та порядок застосування засобів захисту органів дихання (респіраторів, фільтруючих протигазів, ізолюючих дихальних апаратів);</p> <p>типи захисного одягу, призначення, тактико-технічні характеристики та порядок застосування засобів захисту шкіри;</p> <p>режими діяльності рятувальників, які використовують засоби індивідуального захисту;</p> <p>правила безпеки праці при роботі в засобах захисту.</p>	<p>виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці та навколишнього середовища, дотримуватися норм, методів і прийомів безпечного виконання робіт;</p> <p>проводити підбір засобів індивідуального захисту залежно від типу забруднення;</p> <p>застосовувати засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри;</p> <p>дотримуватись режимів діяльності рятувальників, які використовують засоби індивідуального захисту та правил безпеки праці при роботі в засобах захисту;</p> <p>здійснювати технічне обслуговування засобів індивідуального захисту.</p>
<p>РН5. Володіння тактикою дій підрозділів</p>	<p>ПК5. Здатність працювати в команді та індивідуально відповідно до тактики дій підрозділів</p>	<p>завдання та структуру Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту;</p> <p>обов'язки особового складу під час проведення спеціального оброблення;</p> <p>порядок дій під час ліквідування надзвичайних ситуацій, пов'язаних із викидом у довкілля радіоактивних та небезпечних хімічних речовин і випадками</p>	<p>виконувати завдання Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту;</p> <p>виконувати посадові обов'язки у складі чергового караулу;</p> <p>виконувати обов'язки відповідно до тактики дій, дотримуватись порядку дій під час ліквідування надзвичайних ситуацій, пов'язаних із викидом у довкілля радіоактивних та</p>

		<p>біологічного зараження; порядок розгортання та облаштування пунктів (площадок) для проведення спеціального оброблення (деконтамінації); порядок ведення спостереження; завдання посту спостереження, обов'язки постових; тактику дій відділення під час розвідки у пішому порядку та за допомогою техніки; ознаки отруєння небезпечними хімічними речовинами; порядок, правила і методи надання домедичної допомоги постраждалим; порядок ведення медичного сортування постраждалих</p>	<p>небезпечних хімічних речовин і випадками біологічного зараження; брати участь у розгортанні та облаштуванні пунктів (площадок) для проведення спеціального оброблення (деконтамінації); вести спостереження; дотримуватися тактики дій відділення під час розвідки у пішому порядку та за допомогою техніки; надавати домедичну допомогу постраждалим; брати участь у медичному сортуванні постраждалих</p>
	<p>КК4. Енергосфektivна та екологічна компетентність</p>	<p>основи енергоефективності; способи енергоефективного використання матеріалів та ресурсів в професійній діяльності та в побуті; основи раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів; способи збереження та захисту екології в професійній діяльності та в побуті</p>	<p>раціонально та екологічно безпечно використовувати енергоресурси, хімічні речовини, технічні рідини тощо</p>

III. Орієнтовний перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		
		Для індивідуального користування	Для групового користування	Примітки
1	2	3	4	5
Спеціальна та аварійно-рятувальна техніка				
1	Спеціальна машина радіаційної та хімічної розвідки		2	
2	Спеціальна машина радіаційного та хімічного захисту		1	
3	Дезінфекційно-душовий автомобіль (ДДА-66)		1	
Устаткування, прилади, інструменти та матеріали				
1	Комплект відбору проб		3	
2	Комплект індивідуальних дозиметрів з запасним комплектом поповнення до приладу	1		
3	Прилад радіаційної розвідки та дозиметричного контролю		3	
4	Прилад хімічної розвідки та газового контролю	1	3	
5	Комплект для спеціального оброблення рятувальників		2	
6	Комплект для спеціального оброблення техніки та транспорту		1	
7	Комплект знаків загородження		3	
8	Метеорологічний комплект		2	
9	Переносний засіб зв'язку		6	
10	Газовимірювальні трубки (колориметричні)	1		
Оснащення та спорядження індивідуального захисту				
1	Дихальні апарати на стисненому повітрі		6	
2	Фільтруючі протигази		6	
3	Костюм ізолюючий		6	
4	Костюм хімзахисту	1		
5	Чоботи гумові	1		
Медичне				
1	Ноші санітарні		1	
2	Лямки до ноші санітарних		1	
3	Дошка транспортувальна довга		1	
4	Дошка транспортувальна коротка		1	
5	Підставка для голови		1	
6	Сумка медична санітарна		3	

7	Медична аптечка		5	
8	Аптечка індивідуальна	1		
9	Повноростовий манекен дорослого		1	
10	Манекен для серцево-легеневої реанімації		2	
11	Манекен для роботи з дихальними шляхами		1	
12	Повноростовий манекен немовляти		1	
13	Засіб механічний для зупинки кровотечі по типу турнікету	1		
14	Назофарингіальні повітропроводи різних розмірів		8	
15	Орофарингіальні повітропроводи різних розмірів		6	
16	Мішок типу Амбу з набором масок, кисневим резервуаром і кисневою трубкою		2	
17	Бар'єрний пристрій для штучної вентиляції легень «рот до лицевої маски»	1		
18	Нереверсивна киснева маска з мішком і трубкою		2	
19	Кисневий балон		1	
20	Еластичні бинти	1		
21	Косинки трикутні	1		
22	Шини іммобілізаційні гнучкі	1		
23	Рукавички медичні		100	
24	Термоковдри	1		
25	Серветки марлеві різних розмірів		10	
26	Ножиці атравматичні		3	
27	Навчальний автоматичний зовнішній дефібрилятор		1	
28	Шийні коміри різних розмірів		3	
29	Стропоріз		1	
30	Пакет перев'язувальний індивідуальний з еластичним компресійним компонентом і захисною вологостійкою оболонкою	1		
31	Захисні шитки для очей при пораненні ока		8	
32	Бинт марлевий нестерильний 7x14	1		
33	Засіб для дезинфекції		2	
34	Армований скотч		2	
35	Засіб для дезинфекції		2	
36	Навчальний автоматичний зовнішній дефібрилятор		1	
Натурна ділянка				
Навчальні місця для відпрацювання вправ:				
1	Відбору проб ґрунту, води, харчових продуктів та фуражу		1	
2	Роботи з приладами радіаційної та хімічної розвідки		1	

3	Проведення спеціального оброблення (деконтамінації)		1	
4	Розгортання спеціальної техніки		1	
5	Проведення радіаційної та хімічної розвідки з визначенням меж зон радіоактивного та хімічного забруднення		1	
	Плакати			У разі необхідності
	Стенди			
	Макети			